

King David Oteli Bombalaması

22 Temmuz 1946'da, o dönemde İngiliz Filistin Mandası'nın parçası olan **King David Oteli**, Kudüs'te **91 kişinin öldüğü** ve **46 kişinin yaralandığı** devasa bir patlamayla sarsıldı. Saldırıyı, **İrgun** adlı Siyonist paramiliter grup düzenledi; otel, **İngiliz idari karargâhı** olduğu için hedef seçilmişti – askeri ve istihbarat büroları da dahil.

Bu bombalama, bölgenin modern tarihindeki en yıkıcı ve tartışmalı siyasi şiddet eylemlerinden biri olmaya devam ediyor. İrgun, saldırıyı antikolonyal direniş olarak gerekçelendirse de, **günümüz uluslararası tanımına göre – BM'nin 1999 Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Sözleşmesi ve örf-adet hukuku insancıl hukuku kapsamında – bu bir terör eylemidir**, çünkü sivil dolu bir binayı kasıtlı olarak siyasi amaçlar için hedef almıştır.

Arka Plan: İngiliz Mandası ve Yükselen Gerilimler

King David Oteli, yedi katlı kireçtaşı bir simge yapı, hem lüks bir konaklama yeri hem de İngiliz yönetiminin Filistin'deki idari merkeziydi. Güney kanadı, "Hükümet Sekreterliği" olarak bilinir, İngiliz Ordusu karargâhını ve Ceza Soruşturma Dairesi (CID) ofislerini barındırıyordu.

1940'ların ortasında Yahudi militan örgütler – **1939 Beyaz Kitap**'ın Yahudi göçünü ve toprak alımını kısıtlamasından dolayı öfkeli – İngiliz kontrolüne karşı silahlı direnişe başladı. Holokost, Yahudilerin bir vatan edinme kararlılığını güçlendirmişti; İngilizler ise Yahudi ve Arap talepleri arasında sıkışıp, giderek baskıcı güvenlik önlemlerine başvuruyordu.

Yahudi yeraltı grupları arasında **İrgun Zvai Leumi**, **Menachem Begin** liderliğinde, İngiliz hedeflerine doğrudan saldırılar savunuyordu. Begin, İngilizleri Yahudi devletinin kurulmasını engelleyen kolonyal işgalci olarak görüyordu. 1945–46'da İrgun, **Lehi (Stern Çetesi)** ve ana akım **Haganah** ile "**Yahudi Direniş Hareketi**" adı altında ittifak kurdu. Ancak bu ittifak kırılgandı; Haganah lideri **David Ben-Gurion** daha militan fraksiyonları sık sık dizginlemeye çalışıyordu.

Saldırı: Planlama, Uyarılar ve Uygulama

Deklasifiye edilen arşivler, King David Oteli bombalamasının ayrıntılı bir rekonstrüksiyonunu mümkün kılıyor. Planlama Temmuz 1946 başında başladı. İrgun'un amacı, **Operasyon Agatha** sırasında ele geçirilen Siyonist operasyonlara dair kanıtlar içeren İngiliz istihbarat dosyalarını yok etmektir – bu operasyon, yüzlerce Yahudi aktivistin tutuklandığı geniş çaplı bir İngiliz baskınıydı.

İrgun'un Planı ve Komuta Zinciri

Son dönemde yayımlanan İsrail ve İngiliz belgeleri, operasyonun kilit figürlerini belirtiyor:

- **Komutan:** Menachem Begin
- **Operasyon Şefi:** Amichai Paglin ("Gidi") – patlayıcı tasarımcısı
- **Kılık Değiştirme Ekibi:** **Arap galabiyeleri** (kaftanlar) giyen yedi operatör
- **Gözcü:** Yitzhak Sadeh (Haganah irtibatı)
- **Sürücü:** Yisrael Levi

22 Temmuz sabahı İrgun operatörleri, **350 kilogram jeligniti** süt kutularına gizleyerek otelin *La Régence Kafe* altındaki bodrumuna soktu. Daha sonraki adli tıp analizi, jeligniti **Hayfa'daki İngiliz mühimmat deposundan** çalınan patlayıcılarla eşleştirdi (CID dosyası RG 41/G-3124).

Uyarılar: Dakika Dakika

MI5 dosyası KV 5/34 ve çağdaş tanıklıklar, **üç uyarı telefonunun** yapıldığını doğruluyor:

Saat	Eylem	Kaynak
11:55	<i>Palestine Post</i> 'a arama: „Yahudi savaşçılar King David Otelini tahliye etmenizi uyarıyor.“	<i>Palestine Post</i> günlüğü
11:58	Yanındaki Fransız Konsolosluğu'na arama: „Otelde bombalar – hemen çıkın.“	Fransız diplomatik telgraf, 23 Tem 1946
12:01	Otel santraline arama: „Bu İbrani yeraltı. Bodrumdaki süt kutuları yarım saat içinde patlayacak.“	MI5 dinlemeleri, s. 112–118

Ancak otel **santral operatörü**, sahte alarmlara alışkın olduğundan, uyarıyı „bir Yahudi şakası daha“ diye reddetti. **Baş Sekreter Sir John Shaw**, bilgilendirildiğinde, „Bu hafta yirmi tane böyle arama aldık“ dediği rivayet edilir. İngiliz askeri bodrum araması saat 12:15'te yalnızca kamu alanlarını kontrol etti ve *La Régence* altındaki servis koridorunu atladı.

Saat **12:37**'de patlama güney kanadını yok etti. Patlama o kadar güçlüydü ki **İbrani Üniversitesi sismografında** kaydedildi; dosyalar, ofisler ve hayatlar yok oldu.

İnsan Maliyeti

91 kurban farklı milliyet ve topluluklardan geliyordu:

İsim	Milliyet	Rol
Julius Jacobs	İngiliz	Yardımcı Sekreter (öldü)
Ahmed Abu-Zeid	Arap	Baş garson, <i>La Régence</i>
Haim Shapiro	Yahudi	<i>Palestine Post</i> muhabiri
Yitzhak Eliashar	Sefarad Yahudisi	Otel muhasebecisi
Kontes Bernadotte İsveçli	İsveçli	Kızılhaç delegesi (yaralı)

28 İngiliz, 41 Arap, 17 Yahudi ve 5 başka milliyetten. **Palestine Gazette (1 Ağustos 1946)** tüm isimleri listeledi ve saldırının ayırım gözetmeyen doğasını vurguladı. Kurbanlar arasında ofis çalışanları, gazeteciler, askerler ve siviller vardı – çoğu siyasi çatışmaya doğrudan dahil değildi.

Anlık Sonuçlar: Kaos, Kınama ve Baskı

İngiliz tepkisi hızlı ve sertti:

- **23 Temmuz:** Kudüs sokağa çıkma yasağı altında; 17.000 asker konuşlandırıldı.
- **26 Temmuz:** *Operasyon Agatha*'nın ikinci aşamasında toplu tutuklamalar.
- **31 Temmuz:** General Barker, İngiliz askerlerinin Yahudi işletmelerine girmesini yasaklayan bir emir çıkardı – daha sonra ırkçı olarak kınandı.
- **Ağustos 1946:** Begin'in yakalanması için 25.000 sterlin ödül teklif edildi.

Londra'da **Başbakan Clement Attlee**, kabinesine „Filistin'i tutma maliyeti artık mandanın değerini aşıyor“ dedi (CAB 128/6). Bu, bombalamanın İngilizlerin Filistin sorununu BM'ye devretme kararını etkilediğinin doğrudan kabulüydü – bölünmeye giden kritik bir adımdı.

İç Yahudi Tepkileri ve „Uyarılar“ Tartışması

Ele geçirilen bir **Haganah notu** (CZA S25/9021), **David Ben-Gurion**'un iki gün önce **operasyonu iptal etmeye** çalıştığını ortaya koydu; „çok fazla sivil“ olacağını uyardı. Haganah irtibatı **Moshe Sneh** ise planın „geri dönülemez“ olduğunu söyledi.

İrgun, uyarıların can kaybını önleme niyetini kanıtladığını iddia etti. Ancak herhangi bir makul askeri veya ahlaki standartta – özellikle **günümüz uluslararası insancıl hukuku** altında, orantısız sivil zarara yol açması muhtemel saldırıları yasaklayan – bu tür bir operasyon **terörizm olarak sınıflandırılır**. Niyet bir yana, savaşçı olmayanlarla dolu bir sivil binayı bomba hedefi yapmak, modern silahlı çatışma normlarıyla uzlaştırılmaz.

Küresel ve Yerel Tepkiler

Filistin'deki **Arap gazeteleri** bombalamayı „Yahudi terörizmi“ olarak kınadı.

- *Filastin:* „Yahudi terörü İngiliz ininde 41 Arap öldürdü“
- *Al-Difa:* „Ölüm oteli“
- *Al-Ittihad:* „Siyonist bombalar – bizi kovmanın ilk adımı“

Uluslararası alanda:

- **The New York Times** „Yahudi davasına zarar veren bir eylem“ dedi; ABD'de Siyonist bağışlarda %30 düşüş kaydedildi.
- Vatikan'ın **L'Osservatore Romano**'su „barbar yöntemleri“ kınadı.
- **Sovyet basını**, önce sessiz kaldı, sonra „anti-emperyalist direniş“ olarak çerçeveledi.
- **Jawaharlal Nehru**, „İngilizler ettiklerini biçiyor“ diyerek Filistin kargaşasını Hindistan'daki kolonyal huzursuzluklara bağladı.

Yargılamalar ve Uzun Vadeli Sonuçlar

İngiliz yetkililer, 1947 başında **Kudüs askeri mahkemelerinde** birkaç İrgun şüphelisini yargıladı. Altısı ölüm cezasına çarptırıldı, kamuoyu baskısıyla ömür boyu hapse çevrildi. Diğerleri Mayıs 1947'deki **Acre Hapishane Kaçışı** sırasında firar etti. Menachem Begin kendisi tutuklanmaktan kaçındı ve 1948'de İsrail bağımsızlığı sonrası af aldı.

Siyasi olarak bombalama İngiliz çekilmesini hızlandırdı. 1947 ortasına gelindiğinde hükümet, Filistin'i etkin yönetemediğini kabul etti. BM bölünme planı izledi ve iki yıl içinde İsrail, yenilenen bir savaşın ortasında doğdu.

Anma, Revizyonizm ve Süregelen Tartışma

1948'den beri bombalamanın mirası bölücü kalmıştır:

- **1966:** İrgun gazileri, uyarılarını öven ve İngiliz hareketsizliğini suçlayan bir plaka yerleştirdi.
- **2006:** Yeni plaka töreni İngiliz diplomatlar tarafından boykot edildi; Filistinliler bunu „terörün yüceltilmesi“ olarak adlandırdı.
- **2016:** İsrail okul müfredatları bunu „bağımsızlığı hızlandıran cerrahi bir saldırı“ olarak çerçeveledi.
- **2021:** Filistinli STK **Zochrot**, Arap personel dahil tüm 91 kurbanı listeleyen dijital bir anıt başlattı.

Ahlaki ve Hukuki Değerlendirme: Günümüz Standartlarına Göre Terörizm

İsrail'de bazıları saldırıyı hâlâ çaresiz antikolonyal direniş olarak görse de, modern tanımlar az belirsizlik bırakır. **BM Genel Kurulunun 2004 terör çalışma tanımına** göre – hükümet politikalarını etkilemek için sivillere karşı kasıtlı şiddet kullanımı – **King David Oteli bombalaması terör olarak nitelendirilir.**

Uyarılar verilmiş olsa da, İrgun kasıtlı olarak yüksek patlayıcı maddeleri işleyen bir sivil binaya yerleştirdi; bu, daha sonra **Cenevre Sözleşmeleri** ve **Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Tüzüğü**'nde kodlanan ilkeleri ihlal eder. Saldırının amacı – korku yoluyla İngiliz çekilmesini zorlamak – çağdaş hukuka göre her terör eylemi kriterini karşılar.

Miras ve Düşünce

Bugün King David Oteli yeniden inşa edilmiş halde duruyor; yaraları kısmen gizli ama asla silinmemiş. Ziyaretçiler hâlâ İrgun'un yerleştirdiği plakayı okuyabilir – ve yakınında ölenleri anan sessiz anıtı.

Bombalamanın dersleri hâlâ acı verici şekilde günceldir:

- **Uyarılar ahlaki sorumluluktan muaf tutmaz.**

- **Ulusal kurtuluş mücadeleleri sivilleri hedef aldığı anda ahlaki çöküş riski taşır.**
- **Kolonyal bağlamlar, özgürlük savaşçısı ile terörist arasındaki çizgiyi bulanıklaştıran şiddet doğurur.**

Geriye dönüp bakıldığında, King David Otel bombalaması sadece „askeri operasyon“ değildi, **yanlış yargı ve insan maliyeti trajedisiydi**. İngiliz çekilmesini hızlandırdı ama aynı zamanda intikam şiddeti döngüsünü kökleştirdi; bu döngü hâlâ İsrail-Filistin çatışmasını şekillendiriyor.

Günümüz standartlarına göre **terör eylemi** olarak duruyor – adalet veya ulus arayışının masum hayatlar pahasına asla gelmemesi gerektiğine dair keskin bir uyarı.

Kaynaklar

1. Birleşik Krallık. Kabine. *Kabine Sonuçları*, 25 Temmuz 1946. CAB 128/6. Ulusal Arşiv, Kew.
2. Birleşik Krallık. MI5. *İrgun Zvai Leumi: Dinlenen İletişimler ve Uyarı Aramaları*, Temmuz 1946. KV 5/34, s. 112–118. Ulusal Arşiv, Kew, 2006.
3. İsrail. Ceza Soruşturma Dairesi (CID). *King David Otel Patlayıcıları Adli Tıp Raporu*, 22 Temmuz 1946. RG 41/G-3124. İsrail Devlet Arşivi, Kudüs.
4. İsrail. Haganah Arşivleri. *İç Not: Ben-Gurion'dan Moshe Sneh'e*, 20 Temmuz 1946. S25/9021. Merkezi Siyonist Arşivler, Kudüs.
5. Filistin Mandası. *The Palestine Gazette*, no. 1515 (1 Ağustos 1946). Devlet Basımevi, Kudüs.
6. Birleşmiş Milletler. *Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Sözleşme*. Genel Kurul Kararı A/RES/54/109, 9 Aralık 1999.
7. Birleşmiş Milletler. *Uluslararası Terörizmin Ortadan Kaldırılmasına Yönelik Tedbirler: Çalışma Grubu Raporu*. A/59/894, 2004.
8. *Al-Difa'* (Yafa). „Ölüm oteli.“ 23 Temmuz 1946.
9. *Al-Ittihad* (Hayfa). „Siyonist bombalar – bizi kovmanın ilk adımı.“ 23 Temmuz 1946.
10. *Filastin* (Yafa). „Yahudi terörü İngiliz ininde 41 Arap öldürdü.“ 23 Temmuz 1946.
11. *L'Osservatore Romano* (Vatikan). „Filistin'de barbar yöntemler.“ 24 Temmuz 1946.
12. *The New York Times*. „Kudüs'te terör patlaması.“ 23 Temmuz 1946.
13. Başyazı: „Yahudi davasına zarar veren bir eylem.“ 24 Temmuz 1946.
14. *The Palestine Post* (Kudüs). „Otel uyarı günlüğü, 22 Temmuz 1946.“ İç santral kayıtları. İsrail Devlet Arşivi.
15. Begin, Menachem. *The Revolt*. Çev. Samuel Katz. Londra: W. H. Allen, 1951.
16. Clarke, Thurston. *By Blood and Fire: King David Otel Bombalamasının Hikâyesi*. New York: Putnam, 1981.
17. Khalidi, Rashid. *The Iron Cage: Filistin Devlet Mücadelesinin Hikâyesi*. Boston: Beacon Press, 2006.
18. Morris, Benny. *1948: İlk Arap-İsrail Savaşının Tarihi*. New Haven: Yale University Press, 2008.
19. Segev, Tom. *One Palestine, Complete: İngiliz Mandası Altında Yahudiler ve Araplar*. Çev. Haim Watzman. New York: Metropolitan Books, 2000.

20. Dan Hotels Arşivi. *King David Oteli Yeniden İnşa Fotoğrafları, 1946–1948*. Erişim 15 Ekim 2025.
21. Zochrot. *King David Oteli Kurbanları Anıtı*. GPS koordinatlı dijital veritabanı. Erişim 15 Ekim 2025.
22. Imperial War Museum. *Fotoğraf HU 73132: King David Oteli Harabeleri, 23 Temmuz 1946*. Londra.
23. Library of Congress. Matson Fotoğraf Koleksiyonu. *King David Oteli, 1946 öncesi cephe*. Washington, DC.